ОБЕДИНЕНИ БЪЛГАРСКИ ЖИВОТНОВЪДИ“
ГР. СОФИЯ, УЛ. “ВЛАДАЙСКА“ № 29, ЕТ.5
ТЕЛ. ЗА КОНТАКТИ: 0898 41 55 93
ИМЕЙЛ: OBJ@ABV.BG

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ТЕМАТИЧНАТА РАБОТНА ГРУПА
ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СПРСЗР 2021 – 2027г.
ЗАМ. МИНИСТЪР НА МЗХГ -
Г-н Георги СЪБЕВ

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Относно: Четиринадесетото заседание на Тематична работна група за разработване на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2021 - 2027 насрочено за 14.10.2021 г. от 09.00 часа

УВАЖАЕМИ Г-Н СЪБЕВ,

Във връзка с предстоящото заседание на ТРГ и предложените разработени проекти на интервенции изразяваме становище и правим следните предложения по тях:

1. Еко схеми.

В предложеният пакет от еко схеми – девет на брой, още при прочит прави впечатление следното: за животновъди, които реално могат да се възползват от еко схемите са само две и то ако отговарят на определени условия. Нашите предложения за еко схеми, които дадохме в хода на работата в ТРГ не ги виждаме в предложеният пакет. Те бяха изготвени от нас във вид, от който да се възползваме с лекота от това, което имаме като потенциал във фермите ни (оборският тор и животните). Бяхме внесли официално предложение относно т.нар. „зелена архитектура“ да бъдат включени две отделни еко схеми, а именно: - „Естествено наторяване на пасищата“, което може да бъде използвано и като добавка за зелено плащане в директните плащания на площ към пасища, мери и ливади, ползвани от животновъдите и „Използването на оборският тор чрез директно внасяне в пасища, мери и ливади след ферментация“ като сме предложили и по какъв начин да се възползваме от престояването на тора. Отделно от това в зелените практики в **директните плащания на площ** примерно: пасищата, попадащи в т.нар. „допустим слой“ или добре поддържани пасища като добра практика в кръстосаното съответствие може да бъде използван оборският тор – твърда и течна фракция за подобряване на буферността, физичните и агрохимичнтие свойства на почвите върху обработваеми земи, пасища, мери и ливади. Вместо да се обременяват животновъдите да разполагат с т.нар. „торови ями“ и специализирани съоръжения спрямо отделеното количество тор от броят животни във фермата, то могат спрямо използваните и поддържани от тях пасища, мери и ливади да се възползват от директно внасяне на тора или да бъдат използвани

ивици покрай пасищата и ливадите за престояване на тора и след необходимото му време за ферментация (преврял тор) да се внася в пасищата, мерите и ливадите. Може специално за тази мярка да бъдат разписани дейности по опазване на тревните площи (ПЗП) и добро управление.

Прави впечатление, че по-голямата част от еко схемите са проектирани директно за подпомагане за бенефициенти, които са ползватели/собственици на обработваеми площи, засяти с култури, но не и за ползватели на пасища и собственици на пасищни животни. Защо примерно в проекто - интервенциите в предложените еко схеми за плащане на площ не се добавени никъде ПЗП?

Ако един животновъд няма сключен договор с контролиращо лице за биологична продукция (растителна или животновъдна) по първите две схеми от предложения пакет той директно отпада от участие в тях.

И единствената схема, от която могат да се възползват за плащане на площ по-голям брой животновъди е предложената „Еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи“.

Предлагаме в „Еко схемата за запазване и възстановяване на почвения потенциал“ изрично да се разработи направление „Използване на оборският тор – твърда и течна фракция за подобряване на буферността, физичните и агрохимичнтие свойства на почвите върху обработваеми земи, пасища, мери и ливади“.

Друго наше мнение и предложение следното:

Питаме: Защо „**Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура“ и Еко схема „Буферни екологични ивици“ трябва да са в две отделни еко схеми и да заемат отделен бюджет при положение, че буферните ивици са били винаги част от екологичната инфраструктура, дори в предложените стандарти за добро и екологично състояние (ДЗЕС 9) са изброени в една листа заедно, както междувпрочем трябва да бъде така?** Спокойно Еко схема „Буферни екологични ивици“ може да влезе в „Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура“ и да е част от този специализиран слой и съответно цяла схема да бъде спестена, да бъде разписана като направление или добавена към слой „екологична инфраструктура“ и да се освободи бюджет именно по нашето по-горе предложение.

Надяваме се, че проектите на еко схемите ще бъдат преразгледани и животновъдите в следващият програмен период ще намерят своето достойно място в тях.

2. Необвързани плащания.

В необвързаните плащания не виждаме предложена схема за говеда с референтна дата. Надяваме се, че ще бъде предложена и добавена и е изпусната неволно. В противен случай за животновъдството ще отпадне още едно плащане. Молим, в заседанието това да бъде изрично пояснено.

3. Обвързани плащания – животни.

Ще коментираме схема по схема и ще отбелязваме това, което искаме да се промени и ни е направило силно впечатление.

3.1. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за млечни крави“.**

Текстът: Допустимите за подпомагане крави да имат най-малко 0,7 раждания на допустими за подпомагане животни в периода от 01 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване. Достатъчно обременяващо е доказването на произведена продукция с мляко и категорично трябва да отпадне условието за ражданията.

Текстът: Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените млечни крави най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане. Директно поставяме текстът коментар на колегите – животновъди по този текст и правим предложение този текст да се съотнася към всички схеми за обвързана подкрепа за животни, а именно: „Смятаме, че задържането на животните 80 дни след последния срок на заявяване, нарушава основни европейски ценности, а именно свободно движение на стоки (Разпоредбите за свободно движение на стоки се отнасят еднакво за индустриалните и селскостопанските продукти, произвеждани от държавите-членки) и трябва да се премахне, като условие за допустимост при кандидатстване, пред вид това, че е дълъг период от време и пред вид това, че фермера има право да замести през този период реализирани/погубени/загинали и т.н. с други животни. Единствено условие може - да бъде запазен броят на заявените животни. И този текст да бъде валиден за абсолютно всички мерки за животни по обвързаната подкрепа.

Текстът: „При определяне на размера на подпомагането с цел насочване на необходимия финансов ресурс към малки и средни ферми ще бъде приложена модулация“. Неведнократно сме казвали, че такъв текст и изявление е неправилен и дискриминационен по отношение на хора, които се развиват в правилната посока и са напреднали през годините от 2007 година до момента с хиляди препятствия и кредити, обезпечени в повечето случаи с цялото имущество, с което разполагат. Още повече, при положение, че в България няма ясни дефиниции за малка и средна ферма, този текст е една застраховка от страна на институциите да променят правилата и нормативната уредба както им е изгодно и в хода на програмния период.

3.2. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за млечни крави включени вразвъдни програми“.**

Горепосочените текстове с пълна сила важат и за тази схема. Това са основните забележки към проекто-схемата.

3.3. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави“.**

Текстовете по отношение на задържането (да бъдат коригирани с предложението ни) и модулацията (да отпадне).

3.4. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави включени в развъдни програми“.**

Текстовете по отношение на задържането (да бъдат коригирани с предложението ни) и модулацията (да отпадне).

3.5. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи“.**

Текстовете по отношение на задържането (да бъдат коригирани с предложението ни) и модулацията (да отпадне).

3.6. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони“.**

Текстът по отношение на задържането да бъдат коригиран на база нашето предложение по-горе).

3.7. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за биволи“.**

Текстовете по отношение на задържането (да бъдат коригирани с предложението ни) и модулацията (да отпадне).

Преди да коментираме предложените две схеми за овце и кози смятаме, че така предложени като брой са абсолютно недостатъчни и дискриминационни по отношение на животните, които няма да са включени в развъдни програми. Същите отпадат от всякакво подпомагане и това няма как да бъде задължително условие. В случай, че в новият програмен период преходната национална помощ за овце и кози отпадне и животновъдът (собственик на овце и кози) не желае животните му да са включени в развъдни програми, то тези животни ще останат без всякакво подпомагане. Ето защо предлагаме схемите за овце и кози да придобият следният вид и брой, като предварително Ви уведомяваме, че този въпрос е прокоментиран с научните среди и е осъществен с помощта на проф. Дойчо Димов от Аграрен университет в град Пловдив.

3.8. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за овце и кози включени в развъдни програми“ прдлагаме наимонванието на интервенцията да бъде в следният вид:**

„Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от <u>български</u> породи, включени в развъдни програми“.

В тази интервенция, в която сме направили абсолютно уместни допълнения и поправки се предвижда обвързано с производството подпомагане за овце и кози от **български** породи, включени в развъдни програми. Целта на тази нова различна интервенция е да компенсира допълнителните разходи и усилия, които влагат животновъдите, отглеждащи български породи овце и кози, включени в развъдни програми и да мотивира участието им в развъдните програми, което е пряко свързано със секторните цели, а именно: повишаване на конкурентноспособността и пазарната ориентация и разнообразяване на произвежданата продукция от фермите под формата на различни млечни продукти – сирене, кисело мляко, кашкавал и др. Това е от изключителна важност за българските местни породи овце и кози, чийто млечни и месни преработени продукти имат специфични вкусови качества и формират

допълнителна принадена стойност, рефлектиращо в по-високи доходи за земеделските стопани, ползващи се от подпомагане по предложената интервенция.

По отношение на допустимостта сме правили нееднократно това предложение и сега отново го засягаме и твърдо вярваме, че ще намери израз в предложената схема, а именно: **Допустими бенефициенти са** „Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си стопанството си **20** и повече овце-майки от една **българска** порода, включени в развъдни програми и/или **20** и повече кози-майки от една **българска** порода, включени в развъдни програми. Животновъдните обекти в стопанство, в което се отглеждат **български** породи и се произвежда мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко;

В описанието на изискванията в интервенцията, които осигуряват ефективен принос към спцифичната цел, текстът да придобие следният вид:

Отглеждането на дребни преживни животни /овце и кози/ в страната е вид селскостопанска дейност, чрез която се произвеждат висококачествени хранителни продукти от мляко и месо със специфични вкусови и хранителни качества, а също така и суровини /вълна и кожи/ необходими за текстилната и кожарската промишлености.
Прилагането на интервенцията допринася за мотивирано участие на земеделските стопани в одобрени в страната развъдни програми и компенсиране на свързаните с това допълнителни разходи и усилия. Интервенцията поощрява подобряване на продуктивни качества на български породи овце и кози, като по този начин осигурява икономическа стабилност на земеделските стопани, отглеждащи български породи овце и кози и повишава тяхната конкурентоспособност и стабилно позициониране на пазара.
Основно изискване по интервенцията е земеделският стопанин да отглежда в стопанството си 20 и повече овце-майки или кози-майки от една порода включени в развъдна програма и да реализира на пазара добитото мляко и/или месо и дейността им в стопанството да бъде съобразена с всички ветеринарно - медицински изисквания.
По **условията за допустимост** правим предложение текстът да придобие следният вид:

- Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си **20** и повече овце-майки или 20 и повече кози-майки от една порода включени в развъдна програми.
- Животновъдните обекти в стопанство в което се произвежда овче или козе мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко;
- Заявените за подпомагане животни трябва да са на възраст от 12 месеца до 90 месеца за овце и кози.
- Заявените за подпомагане животни трябва да са идентифицирани и регистрирани в системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ и да притежават зоотехнически сертификат за произход.
- Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане, като с даде възможност в случай на загуба/клане по необходимост или друго извънредно обстоятелство броят на такива животни да бъде заменен с други от същия вид и възраст в посочения диапазон.
- Реализация на продукция:
  От български породи овце:

35 kg мляко или в еквивалент на мляко или 0,30 животни /агнета, овце и кочове/, родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ или продажба в други стопанства.

От български породи кози:

70 kg мляко или в еквивалент на мляко или 0.40 животни /ярета, кози и пръчове/, родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ, или продажба в други стопанства.

Текстът: Размер на подпомагането, метод на изчисление, обосновка защо този размер на подпомагане допринася за постигане на целевите стойности (targets) да придобие следният вид:

Размерът на подпомагане се определя на глава животно с оглед постигането на задоволителна добавка и компенсиране на по-високите разходи и усилия на земеделските стопани при участие в развъдни програми и подкрепа на доходите им заради локацията им в сектор с ниска рентабилност. Добавката стимулира участието на земеделските стопани в развъдни програми, което повишава тяхната конкурентоспособност, подобрява пазарната им ориентация и допринася за формиране и разпространение на генетичен прогрес.

Текстът: „При определяне на размера на подпомагането с цел насочване на необходимия финансов ресурс към малки и средни ферми, а така също и към различно ниво на развъдна дейност ще бъде приложена модулация.“ предлагаме изцяло да отпадне.

3.8. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони“.** Тази схема е добре да се запази в този вид, но единственото наше предложение е отново по отношение на задържането на животните. Да се даде възможност във времето на задържане, в случай на загуба/клане по необходимост или друго извънредно обстоятелство, броят на такива животни да бъде заменен с други от същия вид и възраст в посочения диапазон.

Предлагаме в обвързаните схеми за овце и кози да бъдат добавени още две схеми за подпомагане, а именно:

3.9. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от интродуцирани породи, включени в одобрени развъдни програми“.**

Смисълът на тази новопредложена от нас интервенция е да отдиференцират интродуцираните високопродуктивни породи овце и кози, включени в одобрени развъдни програми, които следва да отговорят на по-високи изисквания относно тяхната реализирана продуктивност. Като пример ще бъдат посочени кози от породите Саанска, Алпийска, Тюринген валд, които пристигат /биват интродуцирани/ с рекламата за потенциал за продукция от 600 – 800 kg, а в така предложената от екипа на МЗХГ единствена интервенция се изисква доказване само на 70 kg.

Считаме, че съобразяването и диверсификацията на изискванията за реализирана продукция в зависимост от продуктивната насока и потенциала на отглежданите породи овце и кози е обективна необходимост и ще даде възможност за доказване на потенциала на високопродуктивните породи овце при условията на отглеждане в страната.

Тази схема/интервенция публикуваме във вида, в който одобрихме предварително като бранш.

1. **Описание на интервенцията - модел**

Фонд	ЕФГЗ
Вид интервенция	**Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от интродуцрани породи,включени в развъдни програми**
Териториален обхват	Национален
Специфична / секторна цел, за която допринася	**Цел 2 от Регламент за стратегическите планове:** Подпомагане на земеделски стопани в чийто ферми се отглеждат и развъждат интродуцирани породи овце и кози и поставяне на акцент върху внедряване на нови технологии, интродукция и изпитване на адаптацията нови генетични ресурси,
Индикатори за резултат	**O.11 Брой животни, за които се ползва обвързано с производството подпомагане на доходите** **R.8 Насочване към ферми в определени сектори:** Дял на фермите, които се възползват от обвързана подкрепа за подобряване на конкурентоспособността, устойчивостта или качеството.
Допустими бенефициенти	Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си стопанството си 100 и повече овце-майки от една интродуцирана порода включени в одобрена развъдни програми и/или 100 и повече кози-майки от една интродуцирана порода включени в одобрена развъдна програма. Животновъдните обекти в стопанство в което се отглеждат интродуцирани породи се произвежда мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко;
Описание на изискванията в интервенцията, които осигуряват ефективен принос към специфичната цел	Отглеждането на дребни преживни животни /овце и кози/ в страната е вид селскостопанска дейност, чрез която се произвеждат хранителни продукти от мляко и месо със специфични вкусови и хранителни качества, а също така при клането на

	животни остават суровини /вълна и кожи/ необходими за текстилната и кожарската промишлености. Прилагането на интервенцията допринася за задоволяване на нови интереси на земеделските стопани в страната към нови породи и технологии за отглеждан на овце и кози. Интервенцията поощрява внедряването на нови технологии за отглеждане на овце и кози и нови генетични ресурси като по този начин се осигурява диверсификация на производствените системи в които се отглеждат интродуцирани породи овце и кози, и разнообразява ползваните генетични ресурси в стремежа на земеделските производители за по-висока конкурентоспособност и нови позиции на пазара. Основно изискване по интервенцията е земеделският стопанин да отглежда в стопанството си 100 и повече овце-майки или кози-майки от една интродуцирана порода включени в одобрена развъдна програма и, да реализира на пазара добитото мляко и/или месо и дейността им в стопанството да бъде съобразена с всички ветеринарно-медицински изисквания.
Съответствие с изискванията на СТО	Неприложимо
Връзка с условността	Бенефициентите по схемите за обвързано с производството подпомагане на доходите имат задължението да изпълняват изискванията за предварителната условност.
Условия за допустимост	• Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 100 и повече овце-майки или 100 и повече кози-майки от една интродуцирана порода включени в развъдна програми. • Животновъдните обекти в стопанство в което се произвежда овче или козе мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко; • Заявените за подпомагане животни трябва да са на възраст от 12 месеца до 90 месеца за овце и кози.

	• Заявените за подпомагане животни трябва да са идентифицирани и регистрирани в системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ и да притежават зоотехнически сертификат за произход. • Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане. Да се даде възможност във времето на задържане, в случай на загуба/клане по необходимост или друго извънредно обстоятелство, броят на такива животни да бъде заменен с други от същия вид и възраст в посочения диапазон. • Реализация на продукция: **От интродуцирани специализирани породи овце за мляко:** • 150 kg мляко или в еквивалент на мляко и 0,30 животни /агнета, овце и кочове/, родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ или продажба в други стопанства; **От интродуцирани специализирани породи кози за мляко:** • 300 kg мляко или в еквивалент на мляко и 0.40 животни /ярета, кози и пръчове/ родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ, или продажба в други стопанства; **От интродуцирани специализирани породи овце и кози за месо** • 0,5 животни родени в стопанството – за клане, износ, търговия или продажба в други стопанства;
Размер на подпомагането, метод на изчисление, обосновка защо този размер на подпомагане допринася за постигане на целевите стойности (targets)	Размерът на подпомагане се определя на глава животно с оглед постигането на задоволителна добавка и компенсиране на по-високите разходи и усилия на земеделските стопани при интродукция на нови генетични ресурси и внедряване на нови технологии за производство на овче и козе мляко. Добавката стимулира разработването на бизнес проекти на земеделски производители, които

	внедряват нови технологии и нови генетични ресурси в овцевъдството и козевъдството.

3.10. Схема/интервенция **„Обвързано с производството подпомагане за овце и кози“.**

Както споменахме по-горе, предвид на перспективата за отпадане на „преходната национална помощ“, от която се ползваха много животновъди отглеждащи овце и кози, предлагаме тази интервенция, с която се цели да се подпомогнат животновъди, които отглеждат овце и кози независимо от породата, **без да участват в развъдни програми**.

Описание на интервенцията - модел

Фонд	ЕФГЗ
Вид интервенция	**Обвързано с производството подпомагане за овце и кози**
Териториален обхват	Национален
Специфична / секторна цел, за която допринася	**Цел 2 от Регламент за стратегическите планове:** Засилване на пазарната ориентация и повишаване на конкурентоспособността, на съществуващи овцевъдни и козевъдни ферми в които се произвежда мляко и месо от овце и кози и поставяне на акцент върху подобряване на технологията на производство и устойчивостта.
Индикатори за резултат	**O.11 Брой животни, за които се ползва обвързано с производството подпомагане на доходите** **R.8 Насочване към ферми в определени сектори:** Дял на фермите, които се възползват от обвързана подкрепа за подобряване на конкурентоспособността, устойчивостта или качеството.
Допустими бенефициенти	Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си стопанството си 20 и повече овце-майки или 20 и повече кози-майки. Животновъдните обекти в стопанство в което се произвежда овче или мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко;
Описание на изискванията в интервенцията, които осигуряват	Отглеждането на дребни преживни животни /овце и кози/ в страната е вид селскостопанска дейност,

ефективен принос към специфичната цел	чрез която се произвеждат висококачествени хранителни продукти от мляко и месо със специфични вкусови и хранителни качества, а също така и суровини /вълна и кожи/ необходими за текстилната и кожарската промишлености. Прилагането на интервенцията допринася за подкрепа на доходите на земеделските стопани. Интервенцията поощрява производството на мляко и месо от овце и кози, като по този начин осигурява икономическа стабилност на земеделските стопани и повишава тяхната конкурентоспособност и стабилно позициониране на пазара. Основно изискване по интервенцията е земеделският стопанин да отглежда в стопанството си 50 и повече овце-майки или кози-майки и да реализира на пазара добитото мляко и месо и дейността им в стопанството да бъде съобразена с всички ветеринарно-медицински изисквания.
Съответствие с изискванията на СТО	Неприложимо
Връзка с условността	Бенефициентите по схемите за обвързано с производството подпомагане на доходите имат задължението да изпълняват изискванията за предварителната условност.
Условия за допустимост	• Земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 50 и повече овце-майки или 50 и повече кози-майки. (без да са включени в развъдни програми). Животновъдните обекти в стопанство в което се произвежда овче или козе мляко да са в система за контрол и мониторинг на суровото мляко; • Заявените за подпомагане животни трябва да са на възраст от 12 месеца до 90 месеца за овце и кози. • Заявените за подпомагане животни трябва да са идентифицирани и регистрирани в системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ и да притежават зоотехнически сертификат за произход. • Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за

	подпомагане. Да се даде възможност във времето на задържане, в случай на загуба/клане по необходимост или друго извънредно обстоятелство, броят на такива животни да бъде заменен с други от същия вид и възраст в посочения диапазон. • Реализация на продукция: **От местни породи овце:** • 35 kg мляко или в еквивалент на мляко или 0,30 животни /агнета, овце и кочове/, родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ или продажба в други стопанства; **От местни породи кози:** • 70 kg мляко или в еквивалент на мляко или 0.40 животни /ярета, кози и пръчове/ родени в стопанството и реализирани от стопанството – за клане, износ, или продажба в други стопанства;

Не случайно предложихме нови интервенции да залегнат в новия програмен период. Предложената диверсификация на интервенциите за обвързано подпомагане на овце и кози ще даде възможност за мотивирано участие на земеделските стопани в одобрени развъдни програми, което ще допринесе за повишаване на конкурентноспособността на животновъди, отглеждащи овце и кози; отразяване на голямото разнообразие от производствени системи в овцевъдството и козевъдството и тяхното устойчиво развитие.

По отношние на предложените стандарти за добро земеделско и екологично състояние 2023-2027г. и по-специално ДЗЕС 9 вече трети програмен период този текст стои: опазват се постоянните пасища, мери и ливади от навлизането на нежелана растителност - орлова папрат (Pteridium aquilinum), чемерика (Veratrum spp.), айлант (Ailanthus altissima) и аморфа (Amorpha fruticosa) и др. и именно този текст заляга в нормативната уредба за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания и животновъдите носят последователно няколко години санкции, а в случая не виждаме нищо лошо в орловата папрат, която в зависимост от климатичните условия и надморска височина вирее в пасищата, мерите и ливадите.

Орловата папрат (Pteridium aquilinum) е отровна ако коренището й се използва за храна, което при паша няма как да с случи пред вид дълбокото й вкореняване и невъзможност на животните да го извадят с уста. Отравяния при животните могат да се получат в случаи когато животновъдът е ползвал орловата папрат под формата на сено и то е над 20% в цялото сено. Освен това тя обича влажни места и вирее предимно до 1800 м. надморска височина и основното й разпространение в страната е в буковия и иглолистния пояс на някои наши планини. Освен това – орловата папрат се използва в народната медицина (предимно коренището и листата, които се събират през лятото) и пред вид богатото съдържание на скорбяла в корените, те биват използвани за направа на грубо брашно за фураж, за направа на бира също.

Чемериката намира приложение във ветеринарната медицина под формата на тинктура като противопаразитно средство. От видовете чемерика отровен е само вида бяла чемерика и то в непреработен/суров вид. Чемериката действа като обезболяващо. Прилага се при спазми, стомашни и чревни болки, действа и като слабително. Билката помага при лечение на базедова болест и на умствени болести. Помага за намаляване на високото кръвно налягане. Билето има и успокоителен ефект. То действа благоприятно при лечение на мускулна слабост и стимулира работата на щитовидната жлеза.

А и чемериката обича само влажни места. Расте покрай потоци, вади и др., но и да се намира в пасища и ливади, то тя заема незначителна част.

Айлант (Ailanthus altissima) е **дърво,** основно разпространено в Китай и в нашата вече два програмни периода практика сме се натъквали на неговото присъствие рядко. Пред вид това, че достига до 25 - 30 метра височина, а още в млада възраст достига до над 3 метра, то всеки животновъд би пашувал своите животни около него и не би си позволил да премахне дърво, което е в Червения списък на световно застрашените видове. Изключително труден е за унищожаване. Рязането на стъблото стимулира усилен растеж на издънки. Когато се опитваме да го изкореняваме и пропуснем дори и най-малък остатък от корена - индивидът се възстановява отново. Ефективната борба с айланта става със смесен подход: механично изрязване и третиране с хербициди, както и биологичен контрол чрез заразяване с патогенни гъби от определени видове.

Аморфа (Amorpha fruticosa) е смятан в България за инвазивен тип растение пред вид бързото му разпространение и достигането му до 4-5 метра височина. Но, въпреки това, растението не е вредно, а напротив. След акациевият мед, медът от черна акация (храстовидна аморфа) е най-популярен и пчелите масово посещават цветовете му. Добивит на мед от 1 дка могат да достигнат над 80 кг.

Пред вид всичко казано до тук, молим и е желателно да се вземе пред вид и най-накрая да се уточни кои точно растения ако се открият в пасище, мера или ливада са попречили на дейността паша или са вредни за здравето на животните. Точно тези (вредни) растения да се търсят при проверки на ПМЛ на бенефициентите и те да не бадат санкционирани най-общо с термина „нежелана растителност“.

Молим всички наши предложения да залегнат в нормативната уредба в новият програмен период, пред вид това, че животновъдството в България залязва и ако не бъдат взети спешни и навременни мерки, то ще бъде затрито тотално.

Уважаеми господин Събев,

Уважаеми участници в ТРГ,

животновъдството ни се нуждае от сериозно подпомагане и нека да направим така че животновъдите да са спокойни, че за тях се мисли и зад техният гръб стои здраво държавата!!!

12.10.2021г.
Град София

С уважение:
(УС на ОБЖ с Председател г-н Бойко Синапов)